

Izhaja:

10. in 25. vsakega
mesca.

Dopisi naj se frankujejo.

Rokopisi se ne vračajo.

MIR.

Velja:

za celo leto 1 gold.
za pol leta 50 kr.

Denar naj se pošilja pod
napisom: Izdajatelju
„Mira“.

Vsakemu svoje!

Leto II.

V Celovci 10. julija 1883.

Št. 13.

Prošnja koroških Slovencev.

Osnovali so bili slovenski rodoljubi na Koroškem politično društvo v Celovci pod imenom „Trdnjava“. Ta „Trdnjava“, ktere pa zdaj žali-bog ni več, je leta 1874 napravila peticijo ali prošnjo in jo razposlala po slovenskih farah, naj jo občinski in šolski predstojniki, in ako ti nočejo, duhovniki in starši šolskih otrok podpišejo. Došlo je „Trdnjavi“ 41 podpisanih prošenj, ktere je poslanec gosp. Andrej Einspieler predložil visokemu deželnemu zboru. Dne 13. oktobra l. 1874 je bila o tej prošnji v deželnem zboru obravnavana. Sporočeval je poslanec gosp. dr. Luggin. Bral je to prošnjo, ktera se v slovenskeji prestavi glasi tako-le:

Visoki deželni zbor!

Že celih 25 let se nam obetajo tiste narodne pravice, kakor jih uživajo naši nemški sosedje. Državne osnovne postavbe pravijo v čleuu 19., da imajo vsi avstrijski narodi enake pravice in da so v šolah, uradnih in javnem življenji vsi jeziki enakovrni. Mi smo prosili in tirjali, da bi se te postavbe in pravične besede prenesle iz papirja tudi v dejansko življenje, — prosili in tirjali smo to na taborih, kjer je bilo na tisoče Slovencev zbranih, — prosili in tirjali smo to na shodih naših društev, v časopisih slovenskih in nemških, — pa vse je bilo zastoj. Zato nas je iz celega srca razveselilo, da se je poslanec Velikovskega okraja v deželnem zboru za to potegnil, naj bi se Slovencem steno-grafični zapisnik o deželnozborskih sejah tudi v slovenskem jeziku dopošiljal, naj bi se šolam v slovenskih krajih priskrbeli tudi slovenski učni pripomočki itd. Pa vse je bilo zastoj. Tudi naše politično društvo „Trdnjava“ je deželni zbor prosilo, naj bi se nam Slovencem v šolah in uradnih dale iste pravice, kakor Nemcem. Deželni zbor je to prošnjo odbil, in reklo se je celó, da mi koroški Slovenci ne potrebujemo postavbe o narodni ravnopravnosti, in da je celó nočemo! To pa ni res. Da visoki deželni zbor ne bo v zmoti in da izvé resnico, našo voljo in željo, tirjamo mi podpisani: Naj se postava o narodni ravnopravnosti dejansko in resnično izpelje, da zadobimo enake pravice v šolah in uradnih, kakor tudi pri volitvah v deželni in državni zbor.

To je poglavitna naša tirjatev.

Da se pa ta izpolni, želimo in povdarjamo:

1. Visoki deželni zbor naj nam dopošilja steno-grafične zapisnike svojih sej tudi v slovenskem je-

ziku. da zvemo, kaj se v našem deželnem zboru o naših zadevah govori in sklepa.

2. Visoki deželni zbor naj sklène, obrniti se do visoke c. kr. deželne vlade s prošnjo, naj ona sledeče ukaže:

- a) V šolah naj se slovenski otroci vsepovsod podučujejo v slovenskem jeziku, in še le potem, ko so se dobro naučili brati, pisati in rajtati v slovenskem jeziku, zamore se pričeti poduk v nemškem jeziku;
- b) slovenskim otrokom naj se priskrbijo slovenske učne knjige in učni pripomočki;
- c) kakor nemške občine dobivajo deželne in državne postavbe v nemškem jeziku, tako naj se slovenskim občinam pošiljajo v slovenskem jeziku;
- d) v slovenskih krajih naj se nastavijo le taki uradniki, ki znajo dobro slovensko;
- e) pri uradnih — tako sodnijskih kakor davkarskih — naj se obravnava s Slovenci po slovensko.

Visoki deželni zbor! Mi Slovenci smo dobra tretjina koroškega prebivalstva. Mi plačujemo cesarske davke, kakor Nemci; plačujemo deželne in občinske doklade, kakor Nemci; dajemo svoje sinove v vojake, kakor Nemci; mi nosimo tedaj ista bremena, pravično in postavno je tedaj, da se nam dajo tudi iste pravice. Upamo toraj, da naša prošnja ne bo ostala glas vpijočega v puščavi.

Kaj nam poročajo prijatelji naši?

Iz Celovca. (Gospodu Mačniku prav glasno na ušesa!) Da bodo naši bralci vedeli, s kakimi nasprotniki se nam je boriti, naj poslušajo: Že v zadnjem „Miru“ bilo je rečeno, da je bil gosp. Miha Sablačan tako mož in srčen, da se je sam prostovoljno oglašil, da hoče za svoja dva dopisa, zavolj kterih občinski odbor v Medborovnicah toži, vso odgovornost prevzeti, ker je bil tam občinski tajnik in lahko vé, kako reči stojijo. G. Mačnik pa piše v svojih „Freie Stimmen“ tako, kakor bi bili mi gosp. Sablačana kot dopisnika izdali. Če nas že gosp. Mačnik v vsakem listu na rešetu ima, spodobilo bi se vsaj, da bi naš list bral, da bi mu ne bilo treba, nas pred svetom sumničiti, da po babje ravnamo. Mačnikov list sumniči tudi gosp. Reša iz Rude, da je on spisal tisti dopis „iz grebinske okolice“, zavolj kterega je bila pravda. Gosp. Reš nam je že sam potožil, da njega sumničijo, in mi smo mu svetovali, naj vsa cega toži, kdor bi to rekel. Naš vrednik bo

z veseljem in lahko vestjo prisegel, da dopis ni bil od g. Reša. Gospod Mačnik naj toraj ne sumniči preveč „korajžno“ g. Reša, ker bi se mu znalo slabo splačati!

Iz spodnjega Plajberga. (Ukaz zavoljo gojzdov.) Pretekli teden dobili smo od c. kr. okrajnega glavarstva ukaz in poduk, kako moramo ravnati z našimi gojzdi, da ne zapademo kazni. Hvalevredno je od oblastnih, da hočejo s postavami in ukazi braniti naše gojzde; resnično bo tudi, kar ukaz pravi, da bi tako velike povodnji kakor lanska ne bile mogoče, ako bi stari mogočni gojzdi še stali po gorah.

Vsaka reč ima pa dvojno stran. Ako hočemo mi ta ukaz natančno spolnovati, ne moremo skor dalje kmetovati. Ukaz pravi, da smemo samo vsake tri leta grabiti steljo po gojzdu. Je že res, da je stelja gnoj za gojzd, pa mi brez stelje ne moremo biti; kaj bomo sicer živini pokladali, in ali moremo brez živine in gnoja kmetovati? Reklo se bo, da naj hoje, t. j. smrekove veje za steljo sekamo. Pa tudi to nam ukaz prepoveduje, ker pravi, da se smejo smrekove veje samo spodaj pri deblu sekati, ne pa zgoraj pri vrhu; vsak pa vé, da kjer drevje gosto vkup stoji, so smrekove veje spodaj čisto suhe, toraj niso za steljo. Pri vrhu so zelene, pa tam jih sekati ne smemo. Na samem stoječa drevesa pa že sploh ne smemo klestiti. Mi smo siromaki, imamo le vsak malo gojzda, kako bomo gospósko ubogali in zraven tudi živeli?

Da so se v novejšem času gojzdi tako pridno sekali, ali je mar naša lahkomišljenost tega kriva? Ne, ampak potreba! Časi so slabi, davki visoki; kmet skor ni imel kje denarja dobiti, če ne v svojem gojzdu. Kaj bo, če še lesa ne bomo smeli sekati? Za naše zanamce bomo prav storili, kaj bo pa z nami? Kako bomo živeli? Tudi brez stelje ne moremo biti. Kjer imajo dosti njiv, tam lahko slamo porabijo za steljo. Mi imamo pa le malo slame in še to živo potrebujemo za krmo. Ta ukaz je že dober, pa za naš kraj je prehud in preojster. Slišim, da se bodo naši možje pritožili.

Tudi čez to se moramo pritožiti, da se nam je ta ukaz poslal v nerazumljivem nemškem jeziku. Težko smo našli človeka, da nam ga je prav raztolmačil! Celovško okrajno glavarstvo ima toliko Slovencev pod seboj, ali bi ne bilo pravično, ko bi si držalo nekaj takih gospodov v pisarni, da bi nam Slovencem znali po slovensko dopisovati?

Iz Dijekš. (Duhovno življenje Dijekšanov. Prošnja do slavne družbe sv. Mohora.) Pač lepo in veličastno je na visokih Diekšah. V čvrstem planinskem zraku živi in se trudi tukaj pošteno slovensko ljudstvo ob skrajni meji slovenske dežele. Kot pravi Slovenci so bili Diekšani vedno vneti za katoliško vero in za lepoto hiše Božje. Zdaj smo dobili nove orglje, ki jih je izdelal slavni mojster gospod Colarič v Glinjah. Prvič so nam zapele 10. junija, ko so jih blagoslovili gosp. Velikovški dekan. Orglje imajo 14 registrov ali spremen in harmonium, ter pojejo tako lepo, da na glas hvalijo svojega mojstra gosp. Colariča. Odkar so na Diekšah naš č. g. Brežan za fajmostra, napravilo se je že mnogo lepega in koristnega v cerkvi; vse je tako lepo v redu in krasno, da človeka res veseli, v cerkev zahajati. Da brezverski liberalizem pri nas nema tal, pričajo naše pobožne

bratovščine, ki štejejo v naši fari zadosti družabnikov. Tako ima bratovščina sv. rožnega venca 180 udov, molitveno apostolstvo 400 udov, družba k presv. Srcu Jezusovemu 100 udov. Razun teh imamo še deviško družbo ali Marijnih služabnic. Pri sprevodu sv. rešnjega Telesa vidiš lepo vrsto snežnobelih devic pred Najsvetejšim hoditi. To navdaja vernega kristjana z neko vzvišeno milobo in sladkostjo.

Tudi skrbijo gosp. župnik za izobraženje ljudstva. „Mir“ ima pri nas precej naročnikov in tudi družba sv. Mohora. Pa še več bi jih bilo, ko bi bilo naše ljudstvo v svojem jeziku bolj izučeno. Pa saj veste, kakošne so pri nas šole, da se otrokom le nemški jezik v glavo vbija, mila materna beseda pa se v kot postavlja in zanemarja.

Pristavim še prošnjo do slavne družbe svetega Mohora. Kamorkoli pridem med Slovence, slišim jih tožiti, da bi radi kako živinozdravniško knjigo v slovenskem jeziku v roke dobili, pa je nikjer ni take na prodaj. Slovensko ljudstvo ima veselje do te znanosti; zato naj bi se nas kak strokovnjak usmili in nam spisal tako knjigo, da bi jo družba sv. Mohora založila. Živina kmalo zbolí, treba je včasih hitre pomoči, živinski zdravnik je pa morda več ur daleč, in če po njega greš in po dolgem potu že komaj tje prisopihaš, ti povejo znabiti — da ga ni doma! Ko domu prideš, je morda prav že mrtva! Taka knjiga bi bila res potrebna za vse slovenske kmete!

Iz Črne. (Kdo je naše fante zatožil.) V „Miru“ se je bralo, kako so naši fantje zavolj streljanja med službo Božjo v zapor prišli. Naj vam še povem, kdo jih je v kazen spravil. Pred kakimi tremi leti je prišel v Črno neki človek za občinskega pisarja, kateri je sicer rojen Slovenec, pa ima že od nemškutarjev zmedeno pamet. Kar kmetje počnejo, to se mu je vse neumno zdelo, tako tudi streljanje iz možnarjev med Božjo službo. Zato je vložil tožbo zoper to streljanje, da je življenji nevarno, akoravno se že skozi 200 let ni nobena nesreča zgodila. Sama sodnija je spoznala, da to ni nič hudega, ker je le prav majhno kazen izrekla. Zavolj te obtožbe je navstala velika nevolja po Črni. Sklical se je občinski svet in pisaču se je služba odpovedala. Tako je moral kopita pobrati. Letos je navkljub Črnjanom na veliki petek meso jedel, zdaj bo pa spet polenta dobra. Zdaj naj le druge kmete toži in drugodi nemškutarijo prodaja, mi ne bomo takih tičev redili. Mislim, da se bo še spominjal na Črno, kako se mu je tukaj dobro godilo; mi se ga bomo pa tudi spominjali.

Iz Kanalske doline. (Naborješka trdnjava; planine.) Pred nekimi tedni je bil viši general K h u n iz Gradea v naši dolini in pregledoval Naborješko trdnjavo. Ta je čisto predelana in tako trdno postavljena, da bode javeljne kos jo premagati in vzeti. Veliko ljudi se je bilo v Naborjetu tisti den zbralo. Vsi so občudovali posebno dve reči. Trdnjava ima veliko turnov ali stolpov, turni ali stolpi so čudno narejeni, stene so lesene in z železom obite in se, kedar krogla v nje prileti, zasučejo; s tim oslabi krogla in na tla pade. Občudovali smo tudi vojake — topničarje, ki so od severne strani na južno stran doline streljali. Tri tarče so bile postavljene ena pod drugo; vojak je kanon ali top poravnal, na tarčo pomeril, sprožil in

vsakokrat črno na tarčo zadel, — na tako delavo črez celo dolino! Gospôda jih je pohvalila in obdarovala. — Na planini se zdaj vse giblje, pastirji prepevajo in zvončki čingljajo. Trava je visoka in gosta, paše toraj dosti. Bil sem na planini nad Ukvami in videl tam nekaj v Kanalskeji dolini novega. Tam je na paši oslica, okoli ktere skače prav živo in veselo še le nekaj tednov staro žrebe. Slišal sem praviti, da misli posestnik te oslice jo prihodnjič gnati v Šmohor k mezgucelaku, ktero muljo je naš svitli cesarjevič Rudolf v dar dobil od egipčevskega kralja in jo za rejo posodil v Zilsko dolino, naj bi mezgi ali mulje se zaplodile tudi v tej dolini. — Lipalaveški župan je letos po zimi na planini nekam zibnil, da nihče ni vedel kam. Mišlilo se je, da ga je plaz zasul in zadušil. Zdaj pa je navstala govorica, da je neka laška žena na planini videla, kako je nek mož župana s kamenjem ubil, mu uro in obleko vzel in potem mrtvo truplo s kamenjem pokril. Žandarmerija — naša in italijanska — to žensko zasleduje in išče.

Izpod Strmca nad Vrbo. (Šolske reči.) Domači in ptujci radi dohajajo na Strmec — Sternberg — veličastno in prijazno gleda Šent Jurška cerkev na Belasko, Rožeško in Vrbsko okolico; človeško oko se ne more nagledati prekrasnega sveta. Šent-Jurška fara je slovenska in božja beseda se tu oznanjuje leto in den po slovenski. Po pravici bi imela tudi šola biti slovenska; dozdej pa je bila večidel nemška in zanaprej menda bo, kakor smo brali v časnikih, čisto nemška; krajni šolski svet je menda za to prosil. Temu čudnemu совету pa je načelnik trd Nemec, ki pa še nemško brati in pisati ne zna. Ta je pravi mož, da odločuje v kakšnem jeziku se mora v šoli podučevati. Ravno je učiteljska služba v Šent-Jurški šoli razpisana; bomo videli, koga dobimo za učenika; fara je čisto slovenska. — Gospod fajmošter v Škočidoljah oskrbuje tudi faro na Dravi; tje mora tudi v šolo hoditi. Nekdo pa je gospod fajmoštra v nekem liberalnem listu zatožil in poročil, da nemške otroke na Dravi čisto zanemarija in jih ne podučuje v krščanskem nauku. Prepričal sem se pa, da v šoli na Dravi ni nobenega nemškega otroka; koga toraj zanemarija? Ali taka pisarija ni grda laž in obrekovanje? Menda je nekemu v Škočidolskeji fari nemški liberalizem v glavo zlezel in možgane tako zmedel, da svojo čest in slavo v tem išče, da duhovnike grdi in črni, da med ljudmi nemir in pravde nareja in v nemško-liberalni rog trobi.

Iz Libelič. (O šolah.) Da so naše šole slabe, to Vi prav pišete. Nedavno sem prašal fanta, ki je hodil osem let v šolo: „Kaj si se pa naučil v šoli?“ On mi reče: „Skoraj nič. Učenik so nas le cajnat (risati) učili; kar so nas pa gospod fajmošter učili, to sem pa pozabil.“ To je res žalostno; toliko moramo za šole plačevati, pa se otroci nič ne naučijo! Seveda, če jim tam vse po nemško razklada, kaj bo slovenski otrok zastopil? Ravno tako dobro bi bilo, ko bi šel v mlin in bi poslušal, kako kolesa ropotajo. Teh pritožb pa nekteri nočejo poslušati, ali jim je morebiti ljubo, da Slovenec neumen ostane? Zdaj so še ženske začele po šolah podučevati, pa šola gre le bolj navzdol, mi nemamo nobenega veselja do nje, ker nam naklada le davke in kazni, otrokom pa nič ne koristi, ker se nič ne

naučijo. Naj ti bil poduk slovensk, bi saj slovenske bukve prebirati znali. Nemškutarji pa ljudem tako glavo mešajo, da tega še ne sprevidijo vsi in mislijo, kdo vé kaka sreča je za otroka, če par nemških besed tolče. Ko je šola pri kraju, pa tistih par besed pozabi in potem od šole nema nobenega dobička, ker v svoji materni besedi še svojega imena prav zapisati ne zna.

Iz Smohorske okolice. (Novi župnik; učiteljska služba v Meljbičah; narobe svet.) Dekanijska fara Šmohor stoji ravno na meji med slovensko in nemško Zilo. Imela je ta fara od starodavnih časov vedno dva duhovnika, izmed katerih je bil vsaj eden zmožen slovenskega jezika. To je pa tudi živa potreba. Šmohor je trg, v katerem se nahaja precej veliko trdo slovenskih poslov in delalcev. Sedaj duhovnikov pomanjkuje in še rajni zlatomešnik gosp. dr. Jernej Levičnik niso dobili kaplana in so morali to veliko in razdijano faro sami oskrbovati. Tudi novi gosp. fajmošter morajo slovensko znati ali pa slovenskega kaplana si priskrbeti. Kam hočejo leteti po duhovnika, če kak slovensk posel ali delavec po noči zboli in potrebuje nagle pomoči? Na vse strani je precej daleč. — V št. 140 letošnje „Celovčanke“ okrajni šolski svet v Šmohoru razpisuje, da je učiteljska služba v Meljbičah prazna in naj prosi, kdor jo hoče dobiti. Meljbiče so čisto slovenska fara, v razpisu pa ni pristavljeno, da mora učitelj v tamošnji šoli slovensko znati. Ljudje povsod, kjer je v slovenski fari za učenika postavljen trd Nemec, hudo mrmrajo in tožijo. Učitelj, ki hoče podučevati slovenske otroke, imel bi vendar le slovensko znati, da je v stanu, z otroci govoriti in jih podučevati. Saj po vesoljnem svetu je taka! — Po starej šolski postavi so bili duhovniki farnej šoli predstojniki in viši ko učeniki; zdaj je pa menda vsaj po mislih nekterih učiteljev vse drugači, nekteri gg. učitelji si menda dozdevajo, da so duhovnikom v šoli predpostavljeni. Pripoveduje se, da je nek učitelj v spodnji ziljskeji dolini pri višjih šolskih oblastnih svojega fajmoštra lepo pohvalil in priporočal. Morebiti je s tem svojemu gospodu fajmoštru mislil pridobiti kako hvalno pismo ali pa kak križec ali pa kako dobro faro. Volja je dobra, ljudje pa vendar pravijo, da je to narobe svet in da je ta gosp. učitelj presegel meje svoje oblasti. Da! še celó to ljudje govorijo, da gosp. fajmošter o tem nič ne vejo, sicer bi tega ne pripustili in gosp. učitelja zavrnil, naj ostane pri svojem kopitu.

Iz Vrbe. (Še nekaj o velikem požaru v Rožece.) Nesreča, ki je zadela vesi Rožek in Šmeševavce je grozna in škoda velika; ceni se nad 100.000 gold. Res da dohajajo milodari, pa kaj je to za toliko škodo! Tudi zavarovalnice so bile hitro na pogorišči; tudi „Slavija“ je zadeta in je prva med vsemi zavarovalnicami, koj tam pri priči naštel dve tretjini svoje odškodnine. Napravil se je v Rožece tudi poseben odbor, ki milodare nabira in razdeljuje; dela in popravlja se na vse kriplje in kmalo se bojo povzdignile na starih razvalinah nove hiše in skednji. Bog in dobri ljudje bojo gotovo pomagali, da se bode rana zacelila in nesreča sčasom pozabila, pa kaj hode s cerkvico v Šmeševavčah, ki je do tal pogorela in se podrla? Ta cerkvica spada kot podružnica k fari v Lipi in je bila veselje in lepota cele okolice. Leta 1813 so

Francozi celo ves s cerkvico vred postrelili in v pepel spremenili. Ubogi posestniki so pozidali hiše, cerkvice pa niso zamogli popraviti: ostala je pušča do leta 1856, torej celih 43 let. Presviti cesar Franc Jožef so leta 1856, ko so s svojo novo soprogo cesarico potovali po Koroškem, darovali 1000 gold. Prebivalci, če ravno sami ubogi, in tudi drugi dobrotniki so priskočili, posebno se je pokazal kot velikega dobrotnika tedajni mutar na Rožeškem mostu gosp. Moro. Povzidgnila se je iz prahu in pepela prelepa cerkva, da jih je daleč okoli le malo tako zalih in prijaznih podružnic. 26. oktobra 1856 so jo preč. gospod stolni dekan Jakob Rebernik posvečevali, ki so tedaj bili dehan v Rožee. Gosp. fajmošter v Lipi in njih kamrarja lepo in ginljivo prosijo za milodare v ta namen, da bi se ta podružnica spet mogla postaviti v čest in slavo Božjo, v veselje in kinč cele okolice!

Iz spodnjega Roža. (Dober svet.) Kaj že en sam pameten kmet premore, vidi se iz sledečega: Št. Janžka ves je pila do zdaj vodo iz potoka, ki skozi ves teče. Po zimi je ta voda mrzla ko led, po leti pa topla ko krop, toraj je nezdrava. Neki pametni kmet pa, Bavtižar Tone, napeljal je daleč doli s strme gore po 200 mecesnovih ceveh bister studenec, zdravo vodo k svoji hiši. Vsa ves zdaj srka to vodo in hvali tega moža. Toliko zamore koristiti soseski en sam mož, kaj bi premogla še le združena moč, ko bi bili vsi enih misli!

Kolikrat se prodajajo posestva v rutah (hribih), kjer je dosti senožen in planine za pašo. Ko bi cela ves vkup stopila in kupila tako planino za pašo, kako pripravno bi bilo to za živinorejo! „Ja, ko bi denar imeli!“ slišim vas klicati. Počasi; če stopi 20 kmetov vkup in se intabulira vsak za 500 gold. na svoj dom, imajo že 10.000 gold. vkupej. S tem denarjem se že lepa planina kupi. Kaka dobrota je planina, prašajte kmete na Mačah ali pa pri sv. Lenartu pri 7 studencih!

Iz Ribnice na Dolenskem. (Sloveča Božja pot v Novi Štifi.) Že stara navada je pri Slovencih, da kaj radi po Božjih potih hodijo, zato hoem par besed spregovoriti o tej sloveči in imenitni Božji poti Matere Božje vnebovzetja. Novaštifta je eno uro hodá od Bibnice proti južni in zahodni strani, tik velike gore na visokem in zelenem hribu. Od vseh vetrov prihajajo Slovenci v celih trumah v to lepo romarsko cerkev. Lepo je videti romarje, kako med potjo gologlavi molijo in svete pesmi prepevajo ter Boga hvalijo in častijo. Vesel je pobožni romar, ko na vrh hriba pride, se vsede v senco košatih lip ter pogleda doli na lepo ravan ali ribniško dolino. Pred seboj vidi desti velikih in lepih vasi in belih cerkvic. Med zelenimi travniki in logi se vije Bistrica in se leskeče v solnčnem svitu, kakor srebrni trak. Zrak je čist in čvrst. Ko si je romar odpočil, stopi v to krasno cerkev pred veliki altar Matere Božje. Mila podoba Device Marije gine vsacega človeka v srce, naj bi bil še tako mlačen kristjan ali celo nevernik. Kdo vé in kdo bi naštel vse milosti, ki so jih ljudje na tem kraji že dosegli! V tej cerkvi so tudi „svete stopnice“, ker je naslikano v lepih in živih podobah trpljenje našega Gospoda. Ne daleč od cerkve je posebna kapelica sv. Jožefa na zeleni trati, kjer romarji nvažno prenočujejo. Kaj lepo je tudi zvonjenje v Novištifi. Morda je ni cerkve na Sloven-

skem, kjer bi bili zvonovi tako lepo vbrani in milodoneči. Stari ljudje pripovedujejo, da je živila o času, ko so se ti zvonovi lili, neka pobožna gospa, ki je prinesla zvonarju poln predpasnik srebrnih tolarjev in dvajsete, da jih je med zvonove vtil. Od tod, pravijo, imajo zvonovi tako lep glas. Največ romarjev pride o Gospojnicah (o velikem in malem Šmarnu). Po dokončani službi Božji stopijo romarji pod košate lipe, se pokrepčajo z dobro kapljico vina ter se pomenjujejo o svetih rečeh in vsak o svojih skrbih in težavah.

F. P.

Iz Marenberga na Štajerskem. (Nemškutarija.) Naši nemškutarji tako divjajo, kakor bi ne bili več pri zdravi pameti. V našem okraji je neki dacar na muti, ki pri vsaki priložnosti slovenske liste grdo psuje ter jih imenuje „sv. Gospodar“, „sv. Narod“, slovenske poslance imenuje „sv. poslance“ itd. To človeče je sicer revež na umu in zajema svojo modrost le iz Celjske „vahtarce“, zato se z njim ni vredno prepirati; pa podvzetnikom užitninskega davka bi priporočali, naj svojega služabnika podučijo, da je tako obnašanje nespodobno. Mi tisti denar krvavo zaslužimo, ki ga temu človeku odrajtamo, za to zaslužimo kaj drugega, ko zasramovanje in posmehovanje!

Iz Kopra. (Volitve.) Zadnji tedni so bili za nas burni, ker smo imeli volitve za naš isterski deželni zbor. V naši skalnati in revni deželici so do zdaj gospodovali vedno Lah in Lahoni. Istra je namreč svoje dni spadala pod beneško republiko in tako so se v njej Lah za gospodarje vgnjezdili. V novjšem času pa so se tudi pri nas Slovenci in Hrvatje začeli gibati in svoje pravice tirjati. Kolikor tudi je težko šlo, pa dva okraja smo si že priborili. V Koperskem okraji, kjer so Slovenci v večini, se je narod že precej probudil. To je zaslug vrlega društva „Edinosti“, dekana Jana in drugih rodoljubov. Naš okraj voli dva poslance v deželni zbor. Lahoni so si vse prizadjali, da bi nam vsaj enega svojih usilili, pa jim je spodletelo! Voljena sta bila naša dva. — Srečno so se vojskovali tudi v Volovskem, kjer sta bila narodnjaka Strk in Leginja enoglasno voljena. Volovski okraj je na kranjski meji in je dobro naroden, ker prebivalstvo ni toliko v strahu lahonskim meščanom. Tudi v Puljskem okraji in na otoku Krku smo upali v zmago, pa smo se varali. Godile so se čudne reči; lahoni so strašno pritiskali. Društvo „Edinost“ je vse nerednosti zapisalo v posebni pritožbi na ministerstvo. Do sedaj imamo le pet poslancev svoje krvi; malo je res, pa prej jih še toliko nismo imeli. V nekterih krajih je bil volilni boj zelo hud in buren; to je dobro znamenje, ker priča, da se ljudstvo zbujajo. Do zdaj se je vedno govorilo o „tužni“ Istri. Bila je res tužna, pa ne bo dolgo več, ako bo narodna zavest tako napredovala. Predramite se tudi vi, koroški Slovenci, in volite pri prihodnjih volitvah le slovenske može v deželni in državni zbor. *)

*) Pri nas je stanje še težavnejše ko pri vas. V Istri imate Slovani večino, mi Slovenci na Koroškem smo pa v manjšini. Tudi je naša slovenska zemlja tako daleč raztegnjena od Šmohora do Spodnjega Dravbrega, da nikjer ne moremo nastopiti z veliko močjo. Op. vredn.

Iz Primorskega. (Nemškutarija.) Tudi pri nas se nemškutarija še noče zgubiti. Še zmirom nam pošiljajo iz uradnih nemška vabila, le redko kdaj slovenska. Pravico, ki so jo nam dali svitli cesar, nočejo spoznati in nam dati. Podajmo si roke vsi Slovenci in potegnimo se za naše pravice! Škoda je za ranjega doktorja Lavriča, on je bil mož vnet za slovensko reč. Da bi on še živel, bi mi že imeli narodne, slovenske pisarne in uradnike po Primorskem!

Iz Dubice v Bosni. Sprejmi, dragi „Mir“, te priproste črtice od Slovenca, ki se je v tujo Bosno podal zemljo obdelovat. Jaz sem sicer bolj za matiko, ko za pero, pa vendar me srce žene, svojim rojakom povedati, kako je tukaj. Milo se človeku stori, če vidi tukaj toliko sveta neobdelanega, pri nas doma pa porabijo vsak kotiček in okopljejo vsako grivo. Tukaj ležijo pa cele rodovitne ravnine prazne in čakajo pridnih rok, ki bi jih lahko spremenile v cveteč raj. Kdor more doma prodati in vsaj 500 do 600 gold. seboj prinesti, bo tukaj dobro stal. Kajti zemlje je veliko in po ceni, navadno po 50 do 60 gold. oral. Hišo pa si naredi leseno. Tukaj je že sedaj nekaj Slovencev, ki so si zemlje priskrbeli in tudi tri družine Lahov. Oni imajo vedno dosti dela tukaj in onstran Une v Hrvaški Dubici. Tukaj zelo manjka tesarjev, mizarjev in enakih rokodelcev. Kraj je lep in zdrav, samo ljudje niso posebno prijetni. Že njih obleka je čudna. Turki nosijo široke hlače, rudečo kapo in opanke. Obleko imajo večidel iz domačega platna. Hiše so lesene, z blatom ometane. Njive in travniki so pa lepi. Največ se seje koruze (turšice) in pšenice. Tukaj so tri vere: turška, pravoslavna (staroverska) in katoliška. Turki imajo tri mošeje, pravoslavni pa svejo cerkev. Katoličani pa do zdaj niso nič imeli Božjega hrama. Še le lani jim je g. misijonar V. Lah na svoje stroške postavil lepo kapelico z lesenim zvonikom. V kapelici je vse lepo napravljeno, letos smo dobili tudi križev pot; sedaj se bo prizidala še zakristija (žagrad). Pošto imamo vojaško in je prav dobro urejena. Najbolj so zanemarjene občinske poti; vse je v vodi in blatu. Tudi zavolj paše ni nobenega reda. Kdor nema polja zagrajenega, mu vse tuja živina pojé, ki hodi brez pastirjev okoli. Nekteri posestniki so si napravili globoke prekope ali grabne okoli svojih njiv, da jih ne morejo preskočiti ne živina ne ljudje. Ti imajo zdaj mir in pokoj. Če kaj več Slovencev doli pride, bo že bolj prijetno, ko zdaj. Vse slovenske rojake srčno pozdravim! Z Bogom!

Kaj dela politika.

Svitli cesar so se 1. julija — minulo nedeljo — odpeljali na Štajersko, kjer ostanejo do 11. potem se podajo na Kranjsko. Vseh oči so obrnjene v te dve deželi; kjer koli se svitli cesar le pokažejo, povsod jih vse srčno in gromovito pozdravlja. — Na Dunaju so vseučelišni profesorji in študenti napravili strašen, nezaslišan škandal. Njih najviši vodja gosp. dr. Maassen se je v deželnem zboru potegoval za sedanjo vladno in Nemcem pokladal na srce, naj so pravični do nenemških narodov, ki v Avstriji živijo. To je bil ogenj v streho! Študenti so dr. Maassen-a zasramovali in mu vpili: Pereat

to je: naj pogine! — V Frohsdorfu blizu Dunaja je grof Chambord, ki ima pravico do francoskega prestola ali trona, nevarno zbolel. Otrok sam nima; njegova žlahta — orlejski princ — se že prileteli iz Pariza. — V Brnu so se prav slovesno obrtniška in rokodelska društva grofu Belcredi-ju zahvalili za vse, kar je v državnem zboru storil, da se zboljša njih žalostno stanje. — Vsred meseca se pričakuje porod naše cesarične Šefanije; nje oče in mati prideta iz Briselja v Laksenburg. — Deželni zbor zboruje od 5. julija sem tudi v zlatem Pragu. Naša stranka ima tam veliko večino, kar je za celo Avstrijo velika sreča.

Katoličanom na Nemškem se bojo vendar le vrnil spet boljši časi. Deželni zbor v Berlinu je prevzel vladni predlog zastran cerkvenih zadev in cesar Viljem bo postavil gotovo potrdil. Pa je tudi že skrajni čas; več kot 1000 far je brez duhovnika. — Sv. Oče Leo se neumorno in srčno poganjajo za katoličane na Prusovskem pa tudi na Ruskem je papežev poslanec Vatunelli, ki je bil v Moskvi pri kronanji, od carja za katoličane dobil lepe pravice. — Na Francoskem je doma sicer vse tiho, pa v Afriki in Aziji imajo veliko opraviti; otok Madagaskar so si skoraj že ves osvojili; drugod pa jim ne gre tako srečno. Denarna stiska pa je v Parizu in po celem deželi taka, kakoršne še po nemške vojski l. 1870 in 71 ni bilo. — Na Angleskem je zastran Irskih zadev vse pri starem, pa tudi boljšega ni pričakovati tako dolgo, dokler ne bojo Irčani smeli zemljišč kupovati in morajo le najemniki ostati. Sedanja kraljica Viktorija vlada že 43 let. — Govori se, da se ruski car Aleksander poda v London, in da se zadgrede snide v Gozdinjah (Gastein) s cesarjema Viljemom in Franc Jožefom. — Turki so v Albaniji vendar podjali puntarje, pa bojo nek kos svoje zemlje odstopili Črnogorcem. — V Egiptu razsaja kolera, v Ameriki pa rumena mrzlica. Zavoljo kolere je tudi drugod velik strah in se delajo povsod priprave, da se kolera tudi v Evropo ne pritepe.

Gospodarske stvari.

Kaj dela točo?

Švicarji imajo čudno postavlo zoper strašno točo, to pa od l. 1860. Res čudna postava. Kdo bi si je ne želel pri nas, se vé, če se nje toča res boji in izostane, kder njeni paragrafi veljajo. No, in § 48 je precej hud ter pravi: „Gozdi na višinah, ki, kakor skušnje učijo, okolico varujejo proti toči, se ne smejo posekati, ampak tako gleštat, da služijo mogoče dolgo v obrambo.“

Tako stoji črno na belem in vsak človek, ki ta paragraf bere, je prisiljen misliti: dobro, tisti možje, ki so ovo postavlo sklenili, morali so biti prepričani, da so nekateri gozdi res v stanu točo zabraniti, in da se ledu gotovo večkrat po okolici z neba vsiplje, če takšnih branivnih gozdov ni. Vprašanje torej nastane gotovo prav nujno in opravičeno, kakšni gozdi branijo točo in sploh, kaj je uzrok, kaj dela strahovito nesrečo po toči?

S tem vprašanjem se je mnogo ukvarjal nadlogar v kantonu Aargavskem, nekov Riniker. Ta mož je mnogo časa reč preiskaval in opazoval ter naposled izdal debelo knjigo, iz katere povzamemo sledeče:

1. Toča je menjši kos daleč segajoče nevihte. Ta kos odlikuje se po tem, da iz njega izredno gosto bliska in grmi, vihar brije in dež lije. Nevihta sega daleč, a toča seka le v posameznih delih ali kosih iz nje. Večidel sipljejo točo nevihte, prišedše od jugo-zapada, in od severo-zapada.

2. Toče se nikdar ne naredijo na prostem polji. Velikoveč točo dajo le tisti oblaki, kateri po večdnevnej vročini, čez gole ali redko z drevjem obraščene gore prehajajo in se od stranskih vetrov zadete nad globokimi dolinami, od solca razgretimi in dobro obdelanami, nagloma ustavijo. V takih slučajih se skoro vselej usiplje groznega ledu.

3. Nikoli pa v nevihti ne sipljejo toče tisti oblaki, kateri prihajajo iz nad višin z gostimi jelkami ali smrekami obraščenih. Če je gorovje v prehodi, kder megle prehajati morajo, z jelkami ali smrekami obraščeno, da drevesa mogoče visoko v zrak nad drugim drevjem molijo, tedaj zgubijo oblaki v prehajanju mnogo elektrike — največ otegnejo jim te tvarine za blisk in grom jelke in smreke, menje mecesni, bori, hojke in listnato drevje. — Take megle tedaj zgubijo precej elektrike in v njih nakupičene vode se ne zgostijo več tako naglo v led, kakor če bi vso elektriko seboj imele. Kedar z visokih višin nevihta s točo dere, preneha led sipati brž ko na dobro negozdno znožje bregov trči. Potem ko na golo planjavo pride, začne zopet toča. G. Riniker je l. 1872 dobro opazoval, kako so oblaki led opustili sipati, ko so čez smrekov gozd rezali; toda kmalu potem, ko so mimo gozda bili, dajali so grozno točo od sebe.

4. Toča nareja se pa tako: v visokih plasteh oblakov zgostijo se plini v tako zvano babje pšeno. To začne padati in se med padanjem skoz spodnje plasti, ki postajajo čedalje hladneje in gosteje, spreminja v led. Čem večja ko je pot, katero posamezna pšena premerijo v padanju, tem debelejša so posamezne gruče točine. Navadno je toča debela kakor lešniki in ti so kakih 100 metrov visoko padali. Časih pa je toča skoraj tako debela, kakor orehi. Takšna pada iz visočin do 200 metrov.

5. Nevihta s točo nastane najčesče v kotih dolin ali na straneh gorovja, to pa prilično tako visoko, kakor je greben tistih gora ali planin, čez kateri so megle priletele.

6. Najhuje seka toča in pritiska nevihta, kedar se oblaki med silnim viharjem z grebenov pogorja naglo podijo v dol.

7. Zabraniti takšnih neviht in viharjev človeku ni mogoče, kajti oni so nasledek ali učinek naravnih zakonov ali postav. Toda zabraniti zamoremo skoro vselej, da iz njih strašne toče ne siplje. Kako? No, tako, da 1. višine dobro z gozdom dajemo prerasti; da 2. na tistih grebenih in prelazih planin, gor in bregov, kjer oblaki najbolj pogosto prehajajo, nasadimo jelk in smrek, da megla odjemajo nevarno elektriko; in naposled 3. je še treba skrbeti, da gozdov do čista ne posekamo, rebra planinam, goram in bregom do golega ne slečemo, ampak jih hitro pogozditi damo.

„Slov. Gosp.“

Bučelarstvo.

Na Koroškem se peča z bučelarstvom 6772 ljudi, ki imajo vkupej 44.123 panjev. Strdi in voska so dobili 1880. leta 1984 meterskih centov.

Na Kranjskem je 4827 bučelarjev, ki imajo 32.125 panjev, ter so pridelali 1307 metercentov strdi in voska.

Na Štajerskem pa je 25.314 bučelarjev, imajo 82.524 panjev in so pridelali 2884 meterskih centov strdi in voska.

Kako spoznamo, ali je krava dobra mlekarica.

Ako je kravi rep brž pri korenu precej močen in debel in se od zgoraj navzdol vedno bolj v tenko zgublja in komaj skočni člen dosega, tako se pravi, da taka krava ni kaj posebna mlekarica. Če je pa rep v celem nježno in tanko raščen in če njegova dolgost črez skočni člen na nogi preseza, tako se pravi, da je to znamenje dobre mlekarice.

Lahka pomoč zoper grižo.

Zdaj ko sadje dozoreva in se otrok rada griža loti, bo stoterim prav prišlo sledeče zdravilo:

Kuhaj jajce da je trdo, vzemi iz njega čemerlak, žolčak ali rumenak (Dotter), pusti ga izhladiti, in vlij na njega v majhni skledici dve veliki žlici finega laškega olja (Tafelöl), ter mešaj to nekaj časa, da jajčni čemerlak do čista razdrobiš. Soli ne smeš pridjati.

Ako bolnik to polovico vžije od tega jedila, za otroke je tudi menje dosti, mu neha vsa griža v črevah že čez četrt ure, in če potem še leži eden ali dva dni v topli postelji, je čisto zdrav.

Prepričan sem, da gospod urednik si boste pridobili hvalo mnogo ljudi, če ta breznevni pomoček priobčite slovenskim očetom in materam; jaz vsaj sem z lastnimi svojimi očmi videl čuda delati s tem zdravilom,

Dr. J. S.

Za poduk in kratek čas.

Cesarjevo potovanje po Štajerskem in Kranjskem.

Deželi Štajerska in Kranjska obhajate letos spomin, da je preteklo ravno 600 let, odkar ste združeni s slavno vladarsko hišo Habsburžanov. Prvi so Kranjci sklenili, da hočejo ta spomin slovesno obhajati in so svitlega cesarja prosili, naj bi hoteli pri tej priložnosti obiskati lepo Kranjsko deželo. Cesar so to obljubili. Na to so še Štajerci tako sklenili in tudi nje so cesar obiskati obljubili. V nedeljo 1. julija podali so se svitli cesar na pot, spremljevani od mnogih visokih gospodov, med njimi minister grof Taaffe.

Od vseh strani je zvesto vdano ljudstvo hitelo k železniškim postajam, da pozdravi ljubljene vladarja. Predstavili so se cesarju občinski zastopi, požarne brambe, veteranska društva. Duhovščina je cesarju naproti prišla v cerkveni opravi in z banderi. Vsi zvonovi so zapeli. Belo oblečene deklice so se vstopile v sprednjo vrsto. Vsi kolodvori, vse hiše in bajte bile so ozaljšane z zastavami in cveticami. Moznarji so pokali, in ljudstvo je vladarja pozdravljalo z glasnimi klici.

Iz Gratweina so se cesar peljali s konji v starodavni samostan Rein, kjer so jih pričakovali opati Reinski, Admontski, Voravski in Št. Lambertski, kakor pred 600 leti njihovega pradedu vojvodo Albrehta. Potem je šla vožnja v glavno mesto nemški Gradec.

V Gradcu je pričakovalo vladarja na tisoče ljudstva, ki ga je o prihodu glasno pozdravilo. Tri vojaške godbe so igrale cesarsko pesem. Viši gospodje so svitlega cesarja pozdravili z nagovori, tako mil. gosp. knezoškof, gosp. deželni glavar, gosp. župan, oba rektorja visokih šol. Po vseh potih in pri vseh prilikah kazala se je srčna ljubezen štajerskega ljudstva do svitlega vladarja.

Mesto Gradec je bilo krasno ozaljšano; vse je bilo v zelenji, v rožah in raznovrstnih zastavah. Med „hoch“ klici nemškega občinstva slišali so se tudi mnogi krepki „živio!“ klici jugoslovanskih visokošolcev.

Drugi dan so cesar ogledali vojake, potem zgodovinsko razstavo, vse imenitnejše naprave in zavode, strelišče in gledišče. Sprejeli so mnogo deputacij iz dežele in deželne plemenitase ter njih mnogo prijazno nagovorili.

(Dalje prihodnjic.)

Smešničar.

Krčmar: „Kako je pa to, da rudeče vino dražje držite, kakor belo?“

Vinski agent (v naglici): „Kaj mislite, da mi farbo zastonj dobimo!“

Kaj je novega križem sveta?

* Popravila se bo podoba Device Marije na velikem trgu v Celovci. — Veliko veselico so napravili celovski tiskarji dne 23. junija pri „Sandwirthu“. Počastili so tiskarje gg. deželni predsednik, mestni župan in več viših častnikov. Igrala je vojaška godba. — Novi parnik „Neptun“ začel je po vrbskem jezeru voziti. — V Svinicu se je zastropila triletna deklica, pivša iz neke flaše karbolovo kislino. — V Mannsbergu je poldrugo leto star deček v škafu vode utonil. — V Grebinji se je dveletna deklica tako opekla, da je umrla. Starši le premalo pazijo na otroke! — V Hüttenbergu si je neki delavec šalo napravil in je šel v neko hišo strašit. Imeli so ga pa za tata in ga tako pretepli, da je umrl. — V Svetnej vesi ima neka žena kuro (kokoš), ki je izlegla in vodi za seboj 29 piščet. — Tam je tudi 24leten fant, ki mu še le zdaj zobje rastejo.

* Vse hvale vreden je narodni tiskar gospod J. Krajec v Novem mestu, ker tako marljivo množi našo slovensko literaturo. Zdaj je izdal že 4. in 5. snopič Krištof Schmidovih povesti. Od „narodne biblioteke“ je izišel 4. snopič in obsega A. Kodrovo povest „v gorskem zakotju“. — Kranjski deželni zbor je volil odseke in deželni odbor, potem pa se razišel do mesca avgusta. V deželni odbor so bili voljeni poslanci: Murnik, Vošnjak, Detelja in Dežman; za namestnike pa Robič, Šuklje, Dolenc in Schrey. — Za sprejem cesarja se delajo velike priprave. — Nova cerkev presv. srca Jezusovega je dodelana in je bila 1. julija posvečena. — „Slovenec“ postane dnevnik. Častitamo! — Gospod deželni predsednik Winkler je bil povzdignjen v baronski stan. Živio! — Umrli je gosp. Mazik, posestnik in prejšnji župan v Šmariji. S svojo marljivostjo se je povzdignil iz prostega delavca v rudokopu do ljudskega učitelja. Iz učitelja pa je po-

stal premožen in neodvisen veljak. Bil je vsigdar iskren narodnjak. Naj v miru počiva! — Notranjski učitelji so nedavno razgovarjali potrebo kmetijskega poduka za otroke na deželi. Hvale vredna misel!

* Ljubljanski mil. g. knezoškof so imenovali za duhovna svetovalca č. g. Janez Rozmana, fajmoštra pri sv. Jakobu v Ljubljani, in čast. g. o. Kalista Mediča, gvardijana in fajmoštra frančiškanskega tudi v Ljubljani. — Nesrečno smrt je storil g. Kuhar, občespoštovani učitelj pri Devici Mariji v Polji blizu Ljubljane. Konji so se mu splašili in se je tako pobil, da je drugi dan umrl. Veliko ljudstva se je pogreba udeležilo. Šolarji so se na glas jokali, tako so g. učitelja radi imeli. Ranjki Kuhar je bil veren in bogaboječ mož ter je tudi v liberalni dobi živel z duhovščino v najlepši složnosti. Naj v miru počiva! — Ceciljansko društvo je dalo na svetlo novo vglasbo za sv. mešo, ki jo je uglasbil g. A. Foerster nalašč v spomin šeststoletnice, ter se bo pela v stolni cerkvi v navzočnosti cesarja. — V isti spomin je zložil skladatelj g. Viktor Parma novo koračnico (jubelmarsch) za glasovir. — Toča pobila je po sledečih vaseh na Krasu: Studena Gora, Pavlica, Mala Bukovica, Velika Bukovica in Soze. Na stotine centov sena je odplavljenih, še kosci so se komaj rešili!

* V Mariboru je razstavljena razna cerkvena oprava na ogled. Vsega je 768 kosov. — Mariborska posojilnica imela je do konca junija 170.999 gold. dohodkov in 154.628 gld. izdajkov. — Umrli so g. župnik F. Pirkovič v Ponikvi, še le 43 let stari. — Lep izgled krščanskemu ljudstvu je dal grajščak pri Novi cerkvi, gospod general grof Mensdorf, ki je v vojaški opravi in okinčavi z 12 svetinjami in redovi ponižno hodil s procesijo na sv. Rešnjega Telesa dan. — V Mahrenbergu so tatje (šelmi) ulomili v cerkev in nekaj denarjev pokradli iz truhice za milodare.

* Pri volitvah v goriški deželni zbor so se Slovenci dobro držali. V slovenskih krajih so bili enoglasno Slovenci voljeni. Pa še tisti Slovenci, ki so po volilnem redu k Lahom priklenjeni, niso hoteli laških poslancev voliti ter so svoje lastne kandidate postavili, akoravno do zmage ni bilo upanja. Tako je treba trdno stati! — Nova ljudska posojilnica v Gorici dobro napreduje. — Pri volitvi v velikem posestvu v Gorici so tudi Slovenci zmagali. Živio!

* V naših časih je veliko takih gospodičev, ki se jim že premalo zdi, v cerkev zahajati; in če pridejo, imajo tako trde noge, da še med povzdigovanjem ne morejo poklekati. Takim naj služi v izgled pobožnost našega svitlega cesarja, ki so vendar večji gospod kakor kateri od zgoraj omenjenih. Ko so namreč te dni cesar v Gradcu pri sv. meši bili, poljubili so po evangeliju bukve evangeljske, pred zavživanjem pa so poljubili sv. križ. Klečali pa so ves čas od darovanja pa do zavživanja, akoravno je sv. meša trpela več ko eno uro.

* Živina na ogled razstavljena je ta mesec v mestu Hamburgu na Nemškem. — V mnogih krajih imajo povodenj, tako na Češkem, v Šleziji in v Ameriki. — V mestu Dervio na Laškem je med predstavo začelo gledišče (teater) goreti; 47 ljudi je zgorelo, 10 je ranjenih. — Blizo Anglije ste dve barki vkup trčili. Eno se je potopila in je 10 ljudi vtonilo. — Na Egiptovskem začeli so ljudje za kolero

mreti. — V Meksiki razsaja rumena mrzlica. V mestu Verakruz je v dveh mesecih 1000 ljudi umrlo. — V Amsterdamski luki ste dve vojni ladji zgoreli. Škode je nad tri milijone frankov. — Na Poznanjskem je pri 46. polku na enkrat 143 vojakov zbolelo. Misli se, da so zastrupljeni.

* Velika nesreča se je pripetila na Angležkem. Stesali so novo veliko barko in prišel je slovesni dan, da se je nova ladija spustila v morje, kamor je namenjena. Mornarji in delavci so stopili na barko. Vesela godba je igrala, ko so se prerezale vrvi, ki so barko držale. Zjaj zdrči barka navzdol, — pa o nesreča! namesto lepo splavati, se barka prekucne in potlači mornarje pod vodo! 150 ljudi je smrt storilo. Čujmo toraj, ker ne vemo, kdaj nas Gospod pokliče!

* 36 pešpolk obhajal je pretekli teden v Mladi Boleslavi svojo 200 letnico. — Toča pobila je okoli Zagreba in v vinogradih mnogo škode naredila. — Na Poljskem so se divji prešiči tako zaredili, da so kmetom v veliko škodo. V celih tropah prileté na njive in rujejo posebno krompir iz zemlje. Kmetje se jih bojé in si še blizo ne upajo. — V Požunu je 12 leten deček vrabce streljal. Ker ni nič zadel, se mu je drug fantiček posmehoval. Mladi lovec ves jezen pomeri na tega tovarša in ga ustrelil do smrti. — V Schöblingu na Češkem je bik zdijval in razmesaril dve kravi. Gospodar je zbežal pred njim na drevo. Ko je pa hišna hčer očetu jesti prinesla, zakadil se je bik v njo in jo umoril. Oče je z drevesa doli prilezel, da bi svojej hčeri pomagal; na to je pa bik še njega prebodel. Grozno žival so potem ustrelili. — V Hafnerbachu so štirje otroci strupene jagode jedli in zboleli. Eden je že umrl. — Arelska železnica je do Landeka že do-delana in se je 1. julija odprla. — Nekteri ljudje imajo navado, če se vrežejo, da na rano položijo nekaj pajčevine. To je pa nevarno. V Pragi je neka dekla tako storila, pa roka jej je začela otekati in so jo morali odrezati.

* (Banka „Slavija“). Iz letnega poročila, katero razpošilja ta zavod o svojem poslovanji v letu 1882, posnemamo naslednje številke. Vsi dohodki leta 1882 znašali so 1.918.966 gold. 89 kr., za škode pa se je plačalo 886.121 gold. 36 kr. Premoženje bankino zvišalo se je nasproti letu 1881 za 488.912 goldinarjev 55 kr. in je 31. decembra 1882 znašalo 5.400.994 gold. 77 kr. Bankina blagajnica v Pragi prejela je v letu 1882 150.317 poštnih nakaznic (torej povprečno vsak dan 420), s katerimi se ji je poslalo 1.487.922 gld. 77 kr. Samoupravna društva za zavarovanje pokojnin in dohodkov razvijala so se jako ugodno, in je koncem leta 1882 zavarovanih bilo uže 106.100 gld. pokojnin. Zastopniška pokojninska zaloga narastla je na 30.000 gold., uradniška pa na 86.000 gold. Zanimiva je primera z letom 1872. Takrat je banka štela 69.900 členov, ki so zavarovali kapital 46.000.000 gold., letni dohodek je znašal 241.000 gold., rezervna zaloga pa 493.000 gld. Leta 1882, torej 10 let pozneje, pa je znašalo število členov 213.000, zavarovani kapital 187.000.300 gold., efektivno premoženje 5.400.000 gld., letni dohodek pa 2 milijona gold. Ako dostavimo še, da je banka v 14 letih svojega obstanka plačala za škode 7.212.427 gld. 13 kr., podali smo v kratkem sliko napredka in uspešnega poslovanja

tega slovanskega zavoda, kateri, ustanovljen z neznatnim kapitalom 3000 gold., nam je živ dokaz, kaj se mora doseči z vztrajnostjo, marljivostjo, poštenostjo in poslovno veščobo.

Duhovniške zadeve v Krški škofiji.

Dne 15. t. m. bodo v mešnike posvečeni gg. bogoslovci: Krištof Andr., Kindlman Franc, Korhon Jakob in Lasnik Štefan iz štertrega razreda; Jandl Jože in Moser Matija iz tretjega razreda.

Č. g. Walchensteiner Anton, kurat v Mičičah, je dobil faro Dropolje.

Loterijske srečke

Gradec	58	72	24	2	57
Trst	77	73	75	31	2

Tržna cena

po 1/2 hektolitrih.

I m e.	Celovec		Št. Vid.		Velikovec		Žel. Kaplja.		Wolfsberg		Trg		Belak		Pliberk	
	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.
Pšenica . . .	3 85	4 —	3 45	3 90	3 82	3 75	3 80	3 62								
Rž . . .	2 70	2 85	2 50	2 74	2 67	2 75	2 80	2 63								
Ječmen . . .	2 56	—	2 50	—	—	2 75	2 50	2 41								
Ajda . . .	2 49	2 50	2 55	2 74	—	—	2 60	2 56								
Oves . . .	1 63	1 50	1 48	1 64	2 40	1 50	1 80	1 56								
Proso . . .	3 17	—	—	—	—	—	—	—								
Ber . . .	5 36	—	—	4 88	5 —	—	5 70	5 12								
Turšica . . .	2 59	3 10	2 50	2 80	2 44	3 —	3 —	2 59								
Grah . . .	—	—	—	—	—	—	—	—								
Leča . . .	—	—	—	—	—	—	—	—								
Bob . . .	—	—	—	—	—	—	—	—								
Fižol bel . .	—	—	—	—	—	—	—	—								
„ rudec . .	—	—	—	—	—	—	—	—								

Na mernike (80 litrov) se plača v Celovci: pšenica po 6 gld. 10 kr., rež 4 gold. 48 kr., oves 2 gold. 65 kr., ječmen 4 gold. 10 kr., turšica 4 gold. 15 kr., hajda 4 gold. 20 kr., ber (kaša) 8 gold. 50 kr., krompir 1 gold 40 kr. Žitne cene padajo, ker od vseh strani prihajajo glasi o dobri letini. Močno opekli so se žitni judi, ki imajo še dosti lanskega žita, in so po svetu trobili, da bo slaba letina, da bi le svoje žito prav drago prodali. Ko je pa ministerstvo razglasilo, da se obeta dobra letina, ni hotel nihče judom verjeti, cena njih žita so na enkrat padle in so imeli precej zgube. Bučele imajo letos dosti paše; iz rožne doline se nam piše, da bučele že 10 let niso bile tako bogate. Tudi vinska trta povsodi lepo kaže. Na Tirolskem kažejo že zrele grojzde. Krme bo pa malo, ker je preveč suša. Kmetje, varčno ravnajte s krmom, da je po zimi ne zmanjka! Goveje meso je v Celovci po 54 kr. kilo, telečje 62 kr., svinjsko 60 kr., suha svinjina 90 kr., speh 82 kr., mast 88 kr., maslo 1 gold. 10 kr., puter 95 kr., jajce 2 kr., par piščet 75 kr. do 1 gold. 30 kr. Drva imajo navadno ceno.